

TANTÁRGYI TEMATIKA
Kohómérnök MSc,
Öntészeti Specializáció,
nappali/levelező munkarend

Tantárgy neve: Járműipari ötvözetek és öntvények fejlesztése	Tantárgy neptun kódja: MAKÖNT317M(L) Tárgyfelelős intézet: Öntészeti Intézet
Tantárgyfelelős: Dr. Kulcsár Tibor adjunktus	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: ² 1/T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: ³ 2+2 N, 10+10 Lev.	Számonkérés módja (a/gy/k/b): ⁴ aláírás-kollokvium
Kreditpont: 7	Munkarend: ⁵ nappali/levelező

Tantárgy feladata és célja:

A tantárgy feladata a járműipar területén használt öntészeti ötvözetek elméleti és gyakorlati alkalmazhatóságának az elsajátítása. Az ötvözet fizikai- és kémiai metallurgiai módszerekkel történő kezelése az öntvény kedvezőbb mechanikai tulajdonságai érdekében. A különböző bázisú (Alumínium, magnézium, réz, vas) ötvözetek metallurgiai sajátosságai, az ötvözőelemek és mikroötvözők hatásának megismerése, a korábban elsajátított gyakorlati ismeretek elméleti oldalról való megközelítése. A gyakorlatban megjelenő hibák feltárásának, vizsgálati módszereinek megismerése.

Fejlesztendő kompetenciák:**tudás:** KT1 és KT3**képesség:** KK2 és KK5**attitűd:** KA1 és KA4**autonómia és felelősség:** KF1

Nappali munkarend:

téma	Előadás	Gyakorlat
1	Tantárgyi követelmények ismertetése, Termodinamikai alapfogalmak	Tantárgyi követelmények ismertetése,
2	Reakciókinetikai alapfogalmak	Termodinamikai és reakciókinetika gyakorlati alkalmazása
3	A szabványos öntészeti ötvözetek, felhasználási területük.	Alkalmazott öntészeti technológiák sajátosságai, jellemző ötvözet típusai
4	Alumínium ötvözetek ötvözőelemeinek hatása a mechanikai tulajdonságokra	Olvadáktisztítás módszerei
5	Alumínium ötvözetek ötvözőelemeinek hatása a mechanikai tulajdonságokra	Alumínium öntvények hibaanalízise
6	Alumínium ötvözetek hőkezelési folyamatai, alkáli ritkaföldfémekkel végzett mikroötvözések hatásának bemutatása	Öntészeti alumíniumötvözet előállítása indukciós kemencében tiszta alumíniumból kiindulva, az öntött próbatestek vizsgálata
7	Réz bázisú öntészeti ötvözetek ismertetése	Féléves feladatok kiadása
8	Réz metallurgia alapjai az oxidáció és hidrogéntartalom okozta problémák	Réz ötvözet előállítása öntése indukciós kemencében, az öntött próbatestek vizsgálata
9	Különböző ötvözőelemek hatása a réz ötvözetek mechanikai tulajdonságaira	Nagy tisztaságú réz rotoröntésre való alkalmazása, metallurgiai és öntészeti problémák ismertetése

10	Öntészeti magnézium ötvözetek ismertetése	Féléves feladatok konzultáció
11	Közepesen és erősen ötvözött acélok öntése, ötvözőelemek hatása a mechanikai tulajdonságokra	Hőkezelés hatása az öntött szövetszerkezetre, módosításának lehetőségei
12	Ötvözetek fejlesztésének irányai, az öntészeti olvasztó technológiák és olvadékkezelések és mikroötvözések nyújtotta lehetőségek áttekintése	
13	Vendégelőadó: Dr. Rikk Tamás, A járműipari öntvények tervezésének és a jelenleg alkalmazott ötvözetrendszerek korlátai	
14	A témakörökhöz kapcsolódó tudományos cikkek feldolgozásával kapott jövőbeli irányelvek, tendenciák, fejlesztési lehetőségek áttekintése	
15	A féléves feladat bemutatása, a kapott tématerülethez tartozó kérdések megválaszolása, felkészülés a szóbeli vizsgára	

Levelező munkarend

téma	Előadás	Gyakorlat
1	Tantárgyi követelmények ismertetése, Termodinamikai alapfogalmak, Reakciókinetikai alapfogalmak	Tantárgyi követelmények ismertetése, termodinamikai és reakciókinetika gyakorlati alkalmazása
2	Alumínium ötvözetek ötvözőelemeinek hatása a mechanikai tulajdonságokra	Alumínium ötvözetek hőkezelési folyamatai, alkáli ritkaföldfémekkel végzett mikroötvözések hatásának bemutatása
3	Réz bázisú öntészeti ötvözetek ismertetése, Réz metallurgia alapjai az oxidáció és hidrogéntartalom okozta problémák	Féléves feladatok kiadása, Különböző ötvözőelemek hatása a réz ötvözetek mechanikai tulajdonságaira
4	Közepesen és erősen ötvözött acélok öntése, ötvözőelemek hatása a mechanikai tulajdonságokra	Hőkezelés hatása az öntött szövetszerkezetre, módosításának lehetőségei
5	Ötvözetek fejlesztésének irányai, az öntészeti olvasztó technológiák és olvadékkezelések és mikroötvözések nyújtotta lehetőségek áttekintése, A féléves feladat bemutatása, a kapott tématerülethez tartozó kérdések megválaszolása, felkészülés a szóbeli vizsgára.	

Félévközi számonkérés módja:

Félévközi zárthelyi nincs, 1 db félévközi egyéni feladat elkészítése a hallgató kutatási/érdeklődési témájához kapcsolódó ötvözetrendszerhez kapcsolódóan.

Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése⁶: k:1-5

A félévközi teljesítmény 40 %-ban kerül beszámításra a végső értékelésben. A félévközi feladat írásos elkészítése a megadott határidőig, majd annak prezentációja az utolsó hét tanórái keretében, a felmerülő kérdések vitakészségének értékelése.

A kollokvium keretében a vizsgázó két vizsgatétel kidolgozását végzi el amelyet szóban ismertet. A vizsga első része az előadás keretében elhangzott elméleti háttér számonkérésén alapul, a második rész pedig egy gyakorlati probléma megoldásának lehetőségei az elsajátított ismeretek függvényében

Értékelési szint:

- 1: az előadásokat kevesebb mint 60%-ban látogatta, féléves feladatot nem készítette el határidőig, aláírást nem szerzett
 - 2: előadásokat több mint 60%-ban látogatta, féléves feladatot elkészítette és előadta, a kollokviumon a tételeket elégséges szinten ismeri
 - 3: előadásokat több mint 60%-ban látogatta, féléves feladatot elkészítette és előadta, a kollokviumon a tételekből megfelelő ismeretekkel rendelkezik, azonban az elsajátított ismerteket a gyakorlati problémák megoldására nem tudja alkalmazni.
 - 4: előadásokat több mint 60%-ban látogatta, féléves feladatot magas szinten elkészítette és előadta, a kollokviumon a tételeket ismertette, a gyakorlati ismeretek alkalmazása hiányos.
 - 5: előadásokat több mint 60%-ban látogatta, féléves feladatot magas szinten elkészítette és előadta, a kollokviumon a tételeket részletesen ismerteti, a feltett kérdésekre maradéktalanul válaszol, a gyakorlati probléma megoldására adott válaszai részletesek, a további feltett kérdésekre válaszolni tud.
-

Kötelező irodalom:

1. John Cambell: Coplete Casting Handbook (metal casting process, metallurgy, Techniques and Design)
2. Roger Lumley: Fundamentals of aluminium metallurgy
3. Horváth Zoltán: Elméleti kohásattan

Ajánlott irodalom:

1. D.E.J. Talbot: The Effects of Hydrogen in Aluminium and its Alloys
 2. Seshadri Seetharaman: Fundamentals of metallurgy
 3. Mark E. Schlesinger, Matthew J. King, Kathryn C. Sole, William G. Davenport: Extractive Metallurgy of Copper
 4. ASM Handbook Vol. 9.:Metallography and Microstructures
-

¹ Kötelező, kötelezően választható, szabadon választható (K, KV, SZV)

² Javasolt félév számmal és keresztfélév miatt őszi/tavaszi (Ó/T) megjelöléssel. (pl.: 3. T)

³ Nappali/15 heti bontásba, levelező/félév

⁴ Számonkérés módja: aláírás, aláírás-gyakorlati jegy, aláírás-kollokvium, aláírás-beszámoló

⁵ Nappali/levelező

⁶ Értékelés fajtájának értelmezése: a: kétfokozatú (nem megf.,megf.), gy: ötfokozatú (1-5), k: ötfokozatú (1-5), b: háromfokozatú (nem megf., megf., kiv.megf.)